

NOVES PERSPECTIVES I NOVES REALITATS PER ALS MITJANS EN CATALÀ

Les tecles del futur

Els mitjans de comunicació en català mostren una vitalitat inusitada i, a poc a poc, una clara voluntat geogràfica per arribar a cobrir tot l'àmbit dels Països Catalans. La competitivitat contribuirà a definir el model informatiu.

A. Maresma

Dimarts de la setmana passada els quioscos apilaven per primera vegada un sobre l'altre els exemplars del nou *Avui*. L'equip **Brossa-Canher-Ramentol** es posava definitivament en marxa.

Barcelona havia aparegut uns dies abans plena d'anuncis que explicaven que «Un diari no s'arruga» i «Un diari no es doblega». Eren tanques publicitàries del *Diari de Barcelona*, que prepara, amb les màquines a tota marxa, la sortida per al pròxim dia catorze.

A València, les comissions falleres desfilaren per la ciutat, la nit de dissabte, en la cavalcada que obri les festes, amb pancartes satíriques referides a la necessitat de la TVV i la crítica a una Aitana «insuportable», mentre Amadeu Fabregat visitava Sant Cugat, on els dubtes sobre la desconnexió o no de part de l'horari de la segona cadena estatal de TVE en favor de l'anomenat «circuit regional» començaven a tenir, pel que sembla, una data amb que especular: el sis de març. **Maria Garcia-Lliberós**, alhora, estava en la casa de TV3.

No acaba aquí tot. Els homes de *Punt Diari* preparen fa mesos una edició especial, de moment setmanal, per a la Catalunya del nord. Una revista dedicada especialment al xafardeig i la televisió (*Ara*) va pel seu tercer número i són en marxa projectes per elaborar una revista d'humor.

I tot, *Avui*, *Diari de Barcelona*, TV3, TVV (esperem-ho), el circuit català de TVE desconnectat, el *Punt Dia-*

ri de Perpinyà i *Ara* en català. Encara pot afegir-se més: a Mallorca i la franja de Ponent han aparegut en pocs mesos tres revistes noves. Evidentment, les coses comencen a canviar.

I un símptoma d'aquest canvi pot ser la publicitat d'una determinada marca d'ordinadors americans que, després d'una molt bona campanya en TV3, han començat a inserir anuncis en català en la premsa en castellà de

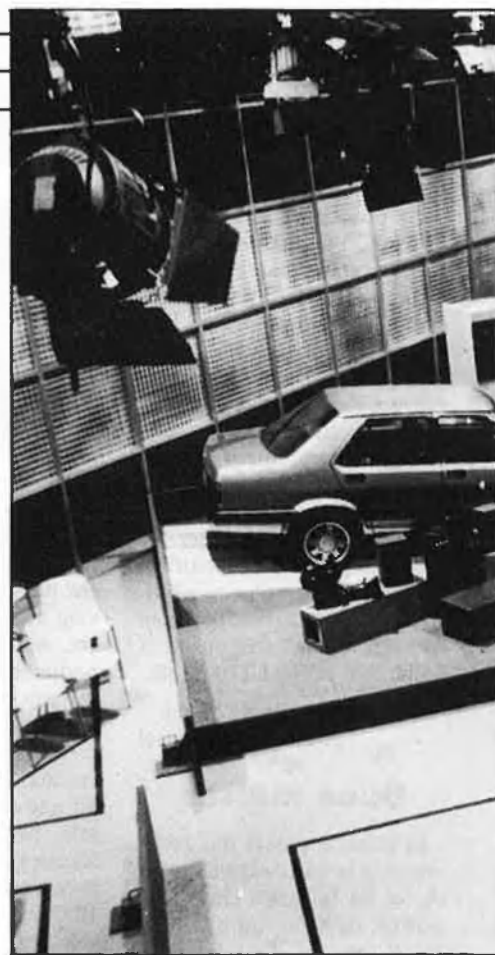

Les distintes televisions també tenen interès en arribar a tot arreu dels Països Catalans.

Barcelona. Si entenen que hi ha mercat, ho tindrem tot més fàcil.

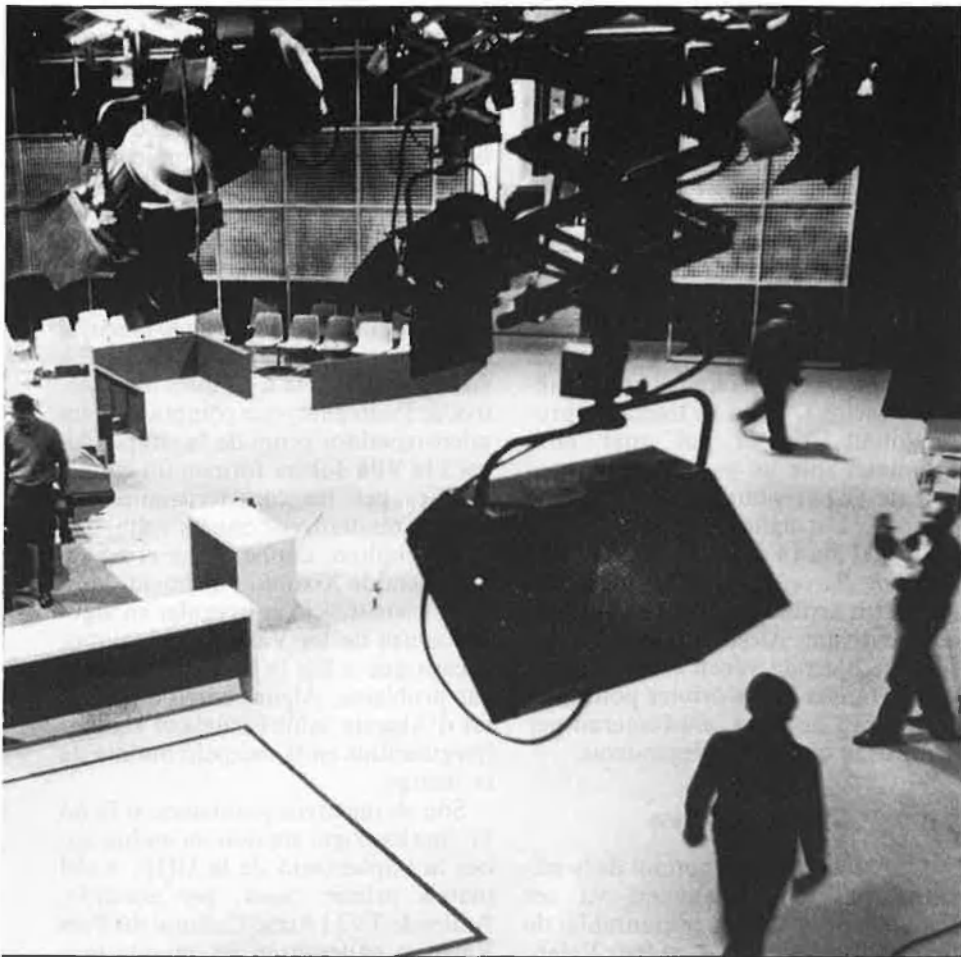
L'eix informatiu Perpinyà-Barcelona- Mallorca-València

Una característica important d'aquesta nova fase dels mitjans de comunicació catalans és la voluntat

d'abastar tot el país. L'empenta decisiva a aquesta voluntat la donaren els milers de valencians que han fet possible la insòlita construcció dels repetidors de TV3 del Bartolo i la Carrasqueta i del pròxim repetidor de València i la iniciativa a les Illes de Volter, S.A. Aquest mateix setmanari n'ha estat el primer a barrejar, sense condicions, informació d'ambdues bandes de la Sènia. Una cosa i l'altra, i moltes més que aquestes dues sense dubte, han obert els ulls a una premsa barcelonina que havia oblidat i negligit especialment el País Valencià durant anys. Ara, alguns dels que oportunament s'oposaren a aquesta intercomunicació intenten situar-se al davant i se'n proclamen els màxims defensors.

Però els problemes és obvi que persisteixen. A TV3 els homes del temps segueixen sense poder mostrar ni Castelló en el seu mapa, tot i que alguns, en particular Eliseu Vllaclara i Alfred Rodríguez-Picó, sempre troben el racó on fer-ne referència. Hi ha d'altres que ho fan més malament encara. Com aquell presentador del «Telenotícies nit» que per dir que presentaran els titulars dels periòdics del Principat, del País Valencià i de les Illes, parla dels

DOMÈNEC UMBERT

«periòdics de distints indrets de l'estat espanyol».

Recentment, en canvi, el tercer canal transmetia un partit de rugbi de l'USP de Perpinyà. L'èxit a la Catalunya del nord fou total. Com seria total al País Valencià si retransmetessin un partit de pilota del Genovés o de bàsquet del Lliria. Hi ha, doncs, passos avant i passos endarrere. Tempteigs que, alerta amb això, comencen a posar nerviosos a més d'un dels telespectadors que no aconseguen aparèixer en el mapa del temps.

La revista *Ara* ha començat amb bon peu distribuint-se, i amb puntualitat, per tots els Països Catalans. Però hi falten matisos, com ara oblidar la programació en català d'Aitana o no publicar la programació de Radio Cadena Valenciana, que també és completament en català. Això i els xafardeigs inevitables dels quals Alacant, Eivissa o València semblen apartats, tot i la seva reconeguda potència en aquest camp.

Pel que fa als periòdics, també hi ha problemes, però també hi ha avanços substancials. El nou *Avui* compta amb un subdirector valencià, **Juli Esteve**, que ja ha començat a introduir-hi periodistes de València, com **Emili Pierra**, en les abans exclusivament

barcelonines seccions d'opinió del diari. En canvi, s'ha notat una baixa en la regularitat de les cròniques informatives amb una secció de Països Catalans clarament insuficient.

Pel que fa a l'altre diari, també encerts i errors. Entre els primers, la distribució ja segura del rotatiu a València i Mallorca. I això, acompanyat de la distribució d'*El Periódico* —pertanyen ambdues publicacions al Grup Z— que fins ara mai no havia baixat de Vinars. En canvi, sembla que les informacions de València i Mallorca no han aconseguit entrar a formar part del bloc central del periòdic i quedaran relegades a la secció d'Espanya. Malgrat que afirmen que ells volen donar molta importància a tots els Països Catalans, fent que els corresponents d'aquesta àrea figurin com a redactors.

Amb tot, els avanços són notables. El circuit català de TVE retransmetrà en directe des de València, durant tres dies, les falles. I les falles seran les protagonistes del programa *Trossos de TV3*. Aquest, el veuran els valencians. L'altre no, però ja és important que el vegin al Principat. I més si el presenten conjuntament periodistes de Sant Cugat i Aitana. La normalitat que ve a representar (equivalent a la que representava fa unes setmanes la presèn-

cia del president **Lerma** a Barcelona, per inaugurar l'exposició «Món i misteri de la festa d'Elx»), o a la que significarà la presència de **Jordi Pujol** a les Illes per presentar la darra novel·la de **Baltasar Porcel**, acompanyat del president **Canyellas**, pot fer molt per eliminar falsos clixès.

I, de pas, **Amadeu Fabregat** en treu profit. Perquè dijous de la setmana passada, mentre era a Sant Cugat, es dedicà a buscar les columnes usades per **Enric Majó** en el seu programa, segurament amb la intenció de portar-les a València.

¿Cap a on porta tot això? No és difícil saber-ho. Els mitjans de comunicació representen una de les eines més poderoses a l'hora de cohesionar un país. En paraules de **Josep Gifreu**: «Una nació acaba allà on arriben els seus mitjans de comunicació». I ara, segurament per primera vegada en la nostra història recent, sembla clara la voluntat geogràfica dels qui tenen els diners per fer els papers i dels qui cobren diners per escriure'ls. L'obvietat comença a imposar-se i diaris, ràdios, televisions i revistes comencen a ser les tecles del nostre futur. Hi ha un punt clar d'intel·ligència en tot això. ¿Qui es queda amb un mercat de sis milions de persones si, amb poc esforç, pot aconseguir-ne un de deu milions?

«Avui»-«Diari de Barcelona»

Les lleis del mercat ho diuen: la competència és bona, sobretot per al client. Tot i que els responsables de l'*Avui* s'han esforçat tot el que han pogut i sabut per dir que el seu canvi no respon a l'aparició del nou *Diari de Barcelona*, l'obvietat s'imposa. Els canvis, no haurien aparegut tan ràpidament. Les màquines haurien anat més alentes.

I, precisament perquè la competència sembla ser el detonant, han aparegut els primers indicis de tensió. Dimarts, quan per la redacció del *Diari de Barcelona* van aparèixer els primers exemplars del diari *Avui*, la sorpresa acabà amb nerviosisme i preocupació. Eren molts els dies dedicats a preparar un projecte. Les maquetes no s'havien tancat amb pany i clau. Faltaven menys de tres setmanes per arribar al carrer, i l'*Avui* estava fet amb el mateix tipus de lletra, i amb algun plantejament de fons idèntic.

La resposta no es va fer esperar, a *El Periódico* de l'endemà eixia, a la columna habitual signada per CAP, una acusació clara de plagi dirigida a l'*Avui*. El dijous, l'*Avui* treia una edi-

torial titulada «No es posin nerviosos», on es qualificava de calúmnia l'opinió de CAP. El pati s'anima. Fins i tot circularen apassionants històries d'espionatge, entre les quals la més divertida —sempre a nivell de rumor— tenia com a protagonista l'home del temps de TV3, **Antoni Castejon**. Dilluns encara estava parlant amb el *Diari de Barcelona* sobre la seva segura col·laboració per fer un article meteorològic, i el dimarts apareixia, amb foto i tot, col·laborant a l'*Avui*. El tema ha enrarit l'ambient. Per a **Josep M. Huer-tas**, subdirector del nou *Diari de Barcelona*: «El tema no m'agrada en absolut. Al lector, no l'interessen aquestes coses del tipus de lletra, el que vol és un bon producte. Hi ha unes coincidències que són evidents, que poden venir d'un desig lògic de frenar el nostre impacte. La temptació de recórrer a coses que poden ser d'altres és real». Per a **Max Cahner**, editor de l'*Avui*, «tot és producte del nerviosisme». **Joan Llobet**, director del projecte de disseny de l'*Avui*, ha volgut matissar més: «No ens hem inspirat en el *Diari de Barcelona*. El 8 de gener vaig rebre un encàrrec i vaig buscar un dissenyador que conegués profundament la tipografia i vaig escollir l'**Enric Tormo** que, juntament amb **Anna Colveda**, fan l'equip Diagrama. **Enric Tormo**, és el fill del que ha estat el pare de tota una generació de dissenyadors de Barcelona, entre els quals hi ha en **Satué**, que, és dona la coincidència, que es gendre d'en **Tormo** pare, i per tant cunyat de l'**Enric Tormo**. En **Satué** es va presentar al concurs per la maqueta del primer diari *Avui*, ara fa dotze anys, i va quedar segon; guanyà

el projecte presentat per l'equip Saura i Torrente».

Joan Llobet continua dient: «Com es pot veure, el món del disseny és petit, i les arrels són les mateixes. Ara, d'això a acusar-nos de plagi hi ha un abisme, possiblement hi hagi querella. Nosaltres hem treballat amb unes premisses que vaig tenir clares des del principi: pàgines verticals, diari blanc, i utilitzar lletra romana que no s'assemblés, no a *El Periódico*, ni tan sols a *La Vanguardia*. El treball ha estat intens i seriós i, quan es tracta de professionals, no es pot anar amb calúmnies sota un pseudònim».

Com es pot veure, el panorama és complex. Les aigües tornaran al riu. A partir del dia 14 de març, quan el nou *Diari de Barcelona* serà al carrer, segurament arribarem al punt clau de la competitivitat. Aleshores, tots dos diaris, que d'eixida vénen estigmatitzats per pertànyer a dos òrbites polítiques concretes i distintes, s'esforçaran per demostrar que són independents.

TV3, a Xiva

L'última notícia important de la setmana passada, finalment, va ser l'anunci, per part dels responsables de l'entitat Amics de TV3, al País Valencià, del començament de les obres del repetidor instal·lat a Xiva —la Foia de Bunyol—, que permetrà que el senyal de la televisió catalana arribe finalment a totes les comarques centrals valencianes, última etapa en què s'havia dividit el projecte. Un fet que serà realitat dins el pròxim mes d'abril, segons les mateixes fonts.

Després d'enllestir l'esquema dels re-

petidors base, ara es perfila, però, un altre problema important: les zones d'ombra, especialment nombroses en les comarques del sud, a causa d'un relleu accidentat i que aïlla completament algunes comarques. Al nord del País, només l'Alcora i Fondiguilla tenen problemes en la recepció. La primera població ja compta amb un microrepetidor. I la segona el tindrà aviat.

Al sud, la ciutat d'Alcoi rep el senyal amb deficiències segons els barris. La visibilitat és nul·la a les dues Marines, tret de Pedreguer, que compta amb un microrepetidor propi de fa temps. Altea i la Vila Joiosa formen un cas específic, per les característiques del sistema muntanyenc que les volta, que impossibiliten, també, rebre el senyal provinent de Xixona. Finalment, també la visualització és irregular en algunes zones de les Valls del Vinalopó, encara que a Elx la TV3 arriba sense cap problema. Alguns barris de la ciutat d'Alacant també pateixen algunes irregularitats en la recepció òptima de la imatge.

Són els mateixos problemes, si fa no fa, que ha pogut suposar en moltes zones la implantació de la UHF, o del mateix primer canal, per exemple. Amics de TV3 i Acció Cultural del País Valencià enllesteixen en aquests moments una campanya dirigida als ajuntaments que es troben en zones clau on podrien situar-se alguns microrepetidors que podrien esmenar el problema en un període breu de temps. Les dues entitats s'han compromès a no considerar la xarxa acabada fins que el senyal arribe a l'últim poble catalanoparlant. Com a primer pas, alguns especialistes estan elaborant ja un

BAR-RESTAURANT

Canyes

Especialitat...

cuina valenciana

... Menjar per encàrrec al tel. 323 54 15
(dimecres tanquem)

Carrera del Riu, 316 • 46012-PINEDO (l'Horta)

LA NEGRA

TRIA LA NEGRA!

De venda a llibreries

EDICIONS DE LA MAGRANA

Obres del nou repetidor de TV3, a Xiva.

primer mapa de receptibilitat arreu del país, que assenyalen les zones d'ombra amb tots els detalls.

Segons els responsables d'Acció Cultural, el pas següent, que ja compta amb un primer projecte, és l'engegament d'una emissora de ràdio en català que abraçaria igualment tot el país, i que podria subscriure pactes de col·laboració amb ràdios del Principat pel que fa a programació comuna. Entre l'equip que inicialment hi ha previst perquè comence a treballar en el projecte hi ha els responsables de la desa-

pareguda Ràdio Cinc, de Sueca, que van ser els promotors, igualment, de la instal·lació del microrepetidor que va permetre fa mesos de rebre el senyal de TV3 i difondre'l per la comarca.

Són, totes aquestes, iniciatives de pes. Al Principat, les Illes i el País Valencià, iniciatives que, sens dubte, estan començant ja a alterar el mapa de les comunicacions al nostre país, que té ara la primera oportunitat seriosa de perfilar un espai informatiu propi, que abaste tots els mitjans. Aquest 1987 és ja un any clau. □

EUGENI GIRALT QUINTANA

¿Què passa en RTVE?

Els canvis no es produeixen, només, en els mitjans del país. L'ens RTVE és notícia, ara, a Barcelona. Aquesta mateixa setmana es decideix què fer amb la desconexió del segon canal. Eugeni Giralt, membre del consell d'administració de l'ens, parla de TVE i de TV3.

Enrique Conde

Conseller d'Administració de RTVE des del 1983. Economista. Ha estat professor en l'Escola de Periodisme de l'Església i a la Facultat de Ciències de la Informació de la Universitat Autònoma de Barcelona i degà de la mateixa facultat del 1976 al 1979. Ca-
«A Sant Cugat s'ha de tractar una temàtica catalana i en català.

sat amb la diputada del PSC (PSC-PSOE) Anna Balletbó.

—¿Com quedarà, finalment, l'«afers desconexió», pel que fa al segon canal de TVE a Catalunya?

—No ho puc saber encara. És un tema, però, que el Consell d'Administració de RTVE ha de resoldre aquesta mateixa setmana. No puc dir-ne res. Per ara.

—¿L'increment de programació en català de TVE podria respondre, principalment, a la voluntat de guanyar públic a TV3?

—Evidentment, tots preferim que hi hagi més hores de televisió en català, les facin els uns o els altres, perquè és molt útil que n'hi hagi com més millor per tal de contribuir a accelerar la integració lingüística. Una altra cosa, però, és l'ús que es fa de la televisió, que no és mai plenament objectiva ni imparcial. Si ho fos, TVE i TV3 no es diferenciarien en res, però a la pràctica és ben clar que es diferencien; tant pels continguts com per les persones i per l'empenta que les entitats que hi ha al darrere donen a uns objectius i no a uns altres.

Així, el circuit català de TVE ha estat vist des de Madrid com un circuit menor i no s'ha considerat una qüestió d'urgència tractar una temàtica catalana i en català: només ho veien clar els professionals de Sant Cugat, però no els qui tenien les responsabilitats a Madrid. En canvi, per als responsables de TV3, això ha estat present des del primer dia. Ara, quan —segurament esperonats per seguir o per combatre TV3— es desbloquegen mitjans i es donen facilitats als professionals de TVE a Catalunya, la competitivitat serà molt més aguda i es veurà qui reacciona millor. Per exemple, el circuit de TVE ha creat redaccions d'informatius a Girona, Tarragona i Lleida; TV3 podria tenir-ne des de fa anys però no en té. Això fa pensar que en aquest cas Sant Cugat té voluntat d'arribar a cobrir més directament i immediata la informació a tot el territori.

—¿I qui porta les de guanyar en aquesta batalla?

—Pel que fa a programacions, TV3 ha tingut molts més diners que el circuit de TVE, i això li ha permès de comprar, doblar o realitzar més coses; a Sant Cugat se n'ha hagut de fer d'altres molt més barates. ¿El futur? Dependrà de l'atenció i els mitjans que el circuit rebi dels responsables de TVE a Madrid. Jo crec que avui per avui TV3 té més mitjans i, per tant, durant un temps tindrà més presència i més producció que no pas el circuit català.